

Finansdepartementet

Skatte- och tullavdelningen

Växa-stöd för den första anställda – sänkta arbetsgivaravgifter för enskilda näringsidkare

Mars 2016

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	3
2	Lagtext	4
2.1	Förslag till lag om särskild beräkning av vissa avgifter för enmansföretag under åren 2017–2021	4
2.2	Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)	6
2.3	Förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)	7
3	Bakgrund och gällande rätt	9
3.1	Bakgrund	9
3.2	Socialavgifter och allmän löneavgift	9
3.3	Särskild löneskatt på förvärvsinkomst	10
3.4	Finansiering av trygghetssystemen	11
3.5	Betalning av socialavgifter och allmän löneavgift	11
3.6	Nedsättning av socialavgifter	12
3.7	EU:s regler om statsstöd	14
4	Överväganden och förslag	16
4.1	Sänkta arbetsgivaravgifter när enmansföretag anställer	16
4.2	Enmansföretag	17
4.2.1	Verksamhetsformerna	17
4.2.2	Verksamheten bedrivs utan anställda	17
4.3	Krav på anställningen	19
4.4	Nedsättningsgrundande lön	20
4.5	Tidigare anställda	21
4.6	Statsstödsfrågor	21
4.6.1	Stöd av mindre betydelse	21
4.6.2	Verksamhet inom flera sektorer	22
4.6.3	Förfarandet	22
4.7	Stödområde A	23
4.8	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	24
5	Konsekvensanalys	24
6	Ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) med anledning av förslaget att införa ett system med tonnagebeskattning	28
7	Författningskommentar	29
7.1	Förslaget till lag om särskild beräkning av vissa avgifter för enmansföretag under åren 2017–2021	29
7.2	Förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)	33
7.3	Förslaget till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)	33

1 Sammanfattning

Inför budgetpropositionen för 2017 är det angeläget att skatteförslag kan förberedas genom remittering och granskning av Lagrådet. Om förslagen kommer att presenteras i budgetpropositionen för 2017, och med vilken utformning, blir beroende av de överläggningar som förs i det slutliga arbetet med budgetpropositionen.

I promemorian föreslås ett delvis återinförande av de bestämmelser om särskild beräkning av arbetsgivaravgifter, allmän löneavgift och särskild löneskatt för enmansföretag som anställer en person, som infördes den 1 juni 2006 och slopades av den förra regeringen vid utgången av samma år. Den nya lagen föreslås vara temporär och tillämpas på ersättningar som betalas ut t.o.m. den 31 december 2021.

Förslaget innebär att enmansföretag som anställer en person endast ska betala ålderspensionsavgift enligt socialavgiftslagen (2000:980) på den ersättning som betalas till den anställda. Med enmansföretag förstås enskilda näringsidkare som inte har haft någon anställd efter den 31 december 2015.

En nedsättningsberättigad anställning ska omfatta minst tre månader och en arbetstid på minst 20 timmar per vecka. Nedsättningen gäller till den del ersättningen till den nyanställda inte överstiger 25 000 kronor per månad och under högst tolv månader.

Nedsättningen utgör ett stöd av mindre betydelse enligt EU-rätten. Det innebär att nedsättning bara får göras om villkoren i kommissionens regelverk för stöd av mindre betydelse är uppfyllda.

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2017 och tillämpas på ersättningar som betalas ut därefter och avser anställningar som inte påbörjats före den 1 april 2016.

I promemorian föreslås även en ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) med anledning av förslaget att införa ett system med tonnagebeskattning.

2 Lagtext

2.1 Förslag till lag om särskild beräkning av vissa avgifter för enmansföretag under åren 2017–2021

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om särskild beräkning av

1. arbetsgivaravgifter enligt 2 kap. socialavgiftslagen (2000:980),
2. löneavgift enligt lagen (1994:1920) om allmän löneavgift, och
3. löneskatt enligt lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster.

2 § Termer och uttryck som används i denna lag har samma betydelse och tillämpningsområde som i inkomstskattelagen (1999:1229) och socialavgiftslagen (2000:980).

3 § Bestämmelserna i denna lag tillämpas på avgiftspliktig ersättning enligt 2 kap. socialavgiftslagen (2000:980) som en arbetsgivare ger ut till en person som har anställts i en näringsverksamhet efter den 31 mars 2016 under förutsättning att

1. arbetsgivaren sedan den 1 januari 2016 och fram till dess att anställningen påbörjas uppfyller villkoren för enmansföretag enligt 4 §, eller
2. om verksamheten är påbörjad efter den 1 januari 2016, att arbetsgivaren sedan verksamheten påbörjades och fram till dess anställningen påbörjas uppfyller villkoren för enmansföretag enligt 4 §.

4 § Med ett enmansföretag avses en fysisk person som bedriver aktiv näringsverksamhet och som inte är skyldig att betala arbetsgivaravgifter på ersättning till arbetstagare enligt socialavgiftslagen (2000:980) eller löneskatt enligt lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster.

Ett företag som bedriver verksamhet utomlands är ett enmansföretag om det uppfyller villkoren i första stycket och inte i den utländska verksamheten har utgett ersättning som skulle ha medfört en skyldighet att betala arbetsgivaravgift eller särskild löneskatt, om ersättningen utgetts för arbete i Sverige.

Vid bedömningen av om sådan avgiftsskyldighet som avses i första stycket föreligger ska bortses från sådana ersättningar till en och samma person som under de tidsperioder som avses i 3 § 1 eller 2 sammanlagt uppgår till högst 5 000 kronor.

5 § På ersättning som utges till den som först anställs i ett enmansföretag ska under längst tolv kalendermånader i följd ingen annan avgift eller löneskatt betalas än ålderspensionsavgift enligt socialavgiftslagen (2000:980), om inte annat följer av 6 eller 7 §.

Vad som sägs i första stycket gäller endast till den del den avgifts-
pliktiga ersättningen till den anställde uppgår till högst 25 000 kronor per
kalendermånad.

6 § Bestämmelserna i 5 § gäller inte om anställningen avser en person
som sedan den 1 januari 2016 är eller har varit anställd i en annan
näringsverksamhet som, direkt eller indirekt, bedrivs eller har bedrivits
av samma arbetsgivare eller någon närstående till arbetsgivaren.

Bestämmelserna i 5 § gäller inte heller om arbetsgivaren redan har
utgett ersättning som blivit föremål för särskild beräkning i en annan
näringsverksamhet.

7 § Bestämmelserna i 5 § gäller endast om anställningsavtalet avser en
anställning på minst tre månader i följd och omfattar en arbetstid på
minst 20 timmar per vecka.

8 § I stället för vad som föreskrivs om särskilda avdrag i lagen
(2001:1170) om särskilda avdrag i vissa fall vid avgiftsberäkningen
enligt lagen (1994:1920) om allmän löneavgift och socialavgiftslagen
(2000:980) gäller att ersättning som är föremål för särskild beräkning
enligt 5 § inte får ingå i underlaget för sådant avdrag.

9 § Särskild beräkning enligt 5 § får bara göras om beräkningen uppfyller
villkoren för att utgöra stöd av mindre betydelse enligt

1. kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 av den 18 december
2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om
Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse,

2. kommissionens förordning (EU) nr 1408/2013 av den 18 december
2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om
Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse inom
jordbrukssektorn, eller

3. kommissionens förordning (EU) nr 717/2014 av den 27 juni 2014
om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska
unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse inom fiskeri- och
vattenbrukssektorn.

10 § Vid bedömningen av om den särskilda beräkningen enligt 9 § anses
vara stöd av mindre betydelse ska de villkor tillämpas som avser

1. stöd inom sektorn för primärproduktion av jordbruksprodukter, om
den som utger ersättningen bedriver verksamhet både inom denna sektor
och inom någon annan sektor, och

2. stöd inom fiskeri- och vattenbrukssektorn, om den som utger ersätt-
ningen bedriver verksamhet både inom denna sektor och inom någon
annan sektor än sektorn för primärproduktion av jordbruksprodukter.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2017.

2. Lagen tillämpas på ersättning som betalas ut från och med den
1 januari 2017 till och med den 31 december 2021.

2.2 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

27 kap.

1 §¹

Sekretess gäller i verksamhet som avser bestämmande av skatt eller fastställande av underlag för bestämmande av skatt eller som avser fastighetstaxering för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden.

Sekretess gäller vidare

1. i verksamhet som avser förande av eller uttag ur beskattningsdatabasen enligt lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden som har tillförts databasen,

2. hos kommun eller landsting för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden som Skatterättsnämnden har lämnat i ett ärende om förhandsbesked i en skatte- eller taxeringsfråga, och

3. hos Försäkringskassan för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden som Skatteverket har lämnat i ett ärende om särskild sjukförsäkringsavgift.

Med skatt avses i detta kapitel skatt på inkomst och annan direkt skatt samt omsättningsskatt, tull och annan indirekt skatt. Med skatt jämställs arbetsgivaravgift, prisregleringsavgift och liknande avgift, avgift enligt lagen (1999:291) om avgift till registrerat trossamfund, skattetillägg och förseningsavgift samt expeditionsavgift och tilläggsavgift enligt lagen (2004:629) om trängselskatt. Med verksamhet som avser bestämmande av skatt jämställs verksamhet som avser bestämmande av pensionsgrundande inkomst.

Med skatt avses i detta kapitel skatt på inkomst och annan direkt skatt samt omsättningsskatt, tull och annan indirekt skatt. Med skatt jämställs arbetsgivaravgift, prisregleringsavgift och liknande avgift, avgift enligt lagen (1999:291) om avgift till registrerat trossamfund, skattetillägg, återkallelseavgift och förseningsavgift samt expeditionsavgift och tilläggsavgift enligt lagen (2004:629) om trängselskatt. Med verksamhet som avser bestämmande av skatt jämställs verksamhet som avser bestämmande av pensionsgrundande inkomst.

Första och andra styckena gäller inte om annat följer av 3, 4 eller 6 §.

För uppgift i allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år. För uppgift om avgift enligt lagen om avgift till registrerat trossamfund gäller dock sekretessen i högst sjuttio år.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2017.

¹ Senaste lydelse 2011:1427.

2.3 Förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)

Härigenom föreskrivs i fråga om skatteförfarandelagen (2011:1244) att det ska införas en ny paragraf, 26 kap. 19 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

26 kap.

19 a §

Vid särskild beräkning av arbetsgivaravgifter, allmän löneavgift och särskild löneskatt enligt 5 § lagen (2016:000) om särskild beräkning av vissa avgifter för enmansföretag under åren 2017–2021 ska den som utger ersättningen lämna

1. uppgift om annat stöd som har beviljats den uppgiftsskyldige under beskattningsåret och de två föregående beskattningsåren och som anses vara sådant stöd av mindre betydelse som avses i

- kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 av den 18 december 2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse,

- kommissionens förordning (EU) nr 1408/2013 av den 18 december 2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse inom jordbrukssektorn, eller

- kommissionens förordning (EU) nr 717/2014 av den 27 juni 2014 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse inom fiskeri- och vattenbrukssektorn, och

2. de övriga uppgifter som Skatteverket behöver för att kunna

bedöma om särskild beräkning får göras.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2017.

3 Bakgrund och gällande rätt

3.1 Bakgrund

Den 1 juni 2006 infördes en tillfällig nedsättning av arbetsgivaravgifter, allmän löneavgift och särskild löneskatt för enmansföretag som anställer en person (prop. 2005/06:164, bet. 2005/06:SfU11, rskr. 2005/06:228). Reglerna skulle gälla till och med den 31 december 2007. Med enmansföretag avsågs enskilda näringsidkare och handelsbolag med högst två delägare som inte haft någon anställd efter den 30 juni 2005. Vidare avsågs med enmansföretag aktiebolag som haft högst en anställd under förutsättning att denna anställdes också var delägare, eller närstående till en delägare, i bolaget.

Nedsättningen innebar i huvudsak att enmansföretag under vissa förhållanden och under högst 12 månader endast behövde betala ålderspensionsavgiften på 10,21 procent på ersättning till den första person som anställdes i företaget utöver företagaren. Nedsättningen gällde till den del ersättningen till den nyanställda inte översteg 25 000 kronor per månad.

Lagstiftningen föregicks av att dåvarande Verket för näringslivsutveckling (Nutek) och Almi Företagspartner AB i juni 2005 avlämnade rapporten Den första anställningen – hinder och möjligheter för soloföretag att anställa en första person (Nutek R 2005:01). Av rapporten framgick bl.a. att det fanns få enmansföretag i Sverige som hade erfarenhet av att ha haft någon anställd. Endast tre procent av företagen utan anställda i Sverige hade tidigare haft anställd personal. Nuteks undersökning visade emellertid att de företag som redan hade någon anställd var mer benägna att anställa ytterligare personer. Detta indikerade att när väl tröskeln att anställa den första personen var övervunnen så ökade benägenheten för företagen att anställa ytterligare personer i framtiden. Om enmansföretag anställer en första person kan det därför vara det första steget in i en positiv spiral där antalet anställda successivt ökar i takt med att verksamheten utvecklas.

Den tillfälliga nedsättningen slopades av den förra regeringen vid utgången av 2006 (prop. 2006/07:1, bet. 2013/14:FiU1, rskr. 2006/07:9).

3.2 Socialavgifter och allmän löneavgift

Socialavgifter tas ut för finansiering av de sociala trygghetssystemen och utgörs av arbetsgivaravgifter och egenavgifter. Arbetsgivaravgifter betalas i första hand av arbetsgivare medan egenavgifter normalt betalas av fysiska personer som bedriver aktiv näringsverksamhet, dvs. enskilda näringsidkare och fysiska personer som är delägare i handelsbolag. Regler om socialavgifter finns i socialavgiftslagen (2000:980).

Utöver socialavgifter ska, enligt lagen (1994:1920) om allmän löneavgift, ytterligare en avgift betalas av arbetsgivare och enskilda näringsidkare. Den allmänna löneavgiften infördes ursprungligen för att finansiera EU-inträdet men används nu i första hand i allmänt budgetförstärkande syfte. Den allmänna löneavgiften debiteras i samband med, och

på samma underlag som, socialavgifterna. Författningstekniskt ingår den allmänna löneavgiften varken i arbetsgivaravgifterna eller i egenavgifterna men eftersom den inte särskiljs i debiteringsförfarandet brukar den i dagligt tal ingå i begreppet socialavgifter. För inkomståret 2016 fördelar sig avgifterna på följande sätt (se tabell 3.1).

Tabell 3.1 Avgiftsnivåer 2016. Arbetsgivaravgifter och egenavgifter.

	Arbetsgivaravgifter	Egenavgifter *)
1. Sjukförsäkringsavgift	4,85 %	4,94 %
2. Föräldraförsäkringsavgift	2,60 %	2,60 %
3. Ålderspensionsavgift	10,21 %	10,21 %
4. Efterlevandepensionsavgift	1,17 %	1,17 %
5. Arbetsmarknadsavgift	2,64 %	0,10 %
6. Arbetskadavgift	0,30 %	0,30 %
S:a socialavgifter	21,77 %	19,32 %
7. Allmän löneavgift	9,65 %	9,65 %
S:a socialavgifter och allmän löneavgift	31,42 %	28,97 %

*) Sjukförsäkringsavgiften varierar beroende på vald karenstid.

3.3 Särskild löneskatt på förvärvsinkomst

Enligt lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster ska särskild löneskatt betalas för vissa förvärvsinkomster. Skatten skulle i sin ursprungliga utformning tas ut på alla inkomster som inte grundar rätt till socialförsäkringsförmåner. Skattesatsen var beräknad så att den skulle motsvara skatteinslaget i socialavgifterna, dvs. svara mot den del av socialavgifterna som inte ger rätt till någon motsvarande socialförsäkringsförmån.

För personer som vid årets ingång fyllt 65 år och som omfattas av det reformerade ålderspensionssystemet, dvs. är födda 1938 eller senare, gäller enligt socialavgiftslagen (2000:980) att bara ålderspensionsavgiften och inte övriga socialavgifter ska betalas på lön och andra avgiftspliktiga inkomster. Av denna anledning gällde före 2007 att särskild löneskatt skulle betalas på lön och annan ersättning för arbete till dessa personer. Med hänsyn till att ålderspensionsavgift betalades togs dock särskild löneskatt ut med 16,16 procent i stället för med 24,26 procent enligt huvudregeln. För personer som är födda 1937 eller tidigare – som därmed inte omfattas av det reformerade ålderspensionssystemet och för vilka inga socialavgifter ska betalas – togs särskild löneskatt ut med 24,26 procent. År 2007 slopades den särskilda löneskatten för personer som vid årets ingång fyllt 65 år och är födda 1938 eller senare och 2008 slopades den särskilda löneskatten även för personer födda 1937 och tidigare.

Sedan den 1 januari 2016 ska särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster åter betalas på ersättning som ges ut till anställda som vid årets ingång har fyllt 65 år, dock med en lägre skattesats än tidigare. För dessa personer tas särskild löneskatt ut med 6,15 procent på löner, arvoden,

förmåner och andra ersättningar. Av förenklingskäl är skattesatsen lika för personer som vid årets ingång har fyllt 65 år, dvs. oavsett om de omfattas av det reformerade pensionssystemet eller inte.

3.4 Finansiering av trygghetssystemen

Socialavgifterna är i principiellt hänseende försäkringsavgifter men det faktiska försäkringsinslaget varierar mellan försäkringsslagen och för flertalet försäkringar saknas en direkt koppling mellan avgiften och förmånen.

Det inkomstgrundade ålderspensionssystemet finansieras med en fast pensionsavgift på 18,5 procent av pensionsunderlaget, där 16 procentenheter går till fördelningssystemet för att finansiera inkomstpensionen. Resterande 2,5 procentenheter betalas in till systemet för premiepension där avgiftsintäkterna fonderas individuellt för varje försäkrad. Arbetsgivarens respektive den egenavgiftsskyldiges del av avgiftsinbetalningen sker i form av ålderspensionsavgift om 10,21 procent av avgiftsunderlaget enligt socialavgiftslagen.

Det inkomstgrundade ålderspensionssystemet är ett fristående försäkringssystem vid sidan av statens budget. Utgående inkomst- och tilläggs-pensioner i fördelningssystemet ska löpande finansieras av inbetalade avgifter samt tillgångarna i AP-fonderna. Det är konstruerat så att det ska vara finansiellt självreglerande, där eventuella Anpassningar sker på förmånssidan – inte genom en förändrad avgiftssats. Premiepensionen är ett fullfonderat system. Ingen skattefinansiering ska således ske utan systemet är helt slutet i detta avseende. En grundläggande princip bakom pensionssystemet är att varje intjänad pensionsrättighet ska motsvaras av en beslutad och inbetald avgift av en mot rättigheten svarande storlek. Om detta villkor bryts kan inte systemet garantera sin långsiktiga hållbarhet finansiellt. Ålderspensionsavgiften kan således inte reduceras.

För vilka ändamål de olika avgifter som inflyter som socialavgifter ska användas framgår av lagen (2000:981) om fördelning av socialavgifter.

3.5 Betalning av socialavgifter och allmän löneavgift

Debitering och uppbörd av socialavgifter hanteras av Skatteverket. Den som avser att bedriva näringsverksamhet och som är skyldig att göra skatteavdrag eller betala arbetsgivaravgifter ska enligt 7 kap. 1 och 2 §§ skatteförfarandelagen (2011:1244) anmäla sig för registrering hos Skatteverket. Vid registreringen anges bl.a. företagsform och huruvida företagets verksamhet bedrivs på flera adresser. När det gäller arbetsgivare anges bl.a. första datum för löneutbetalning, beräknat antal anställda och beräknad lönesumma under året. Om en uppgift som ligger till grund för registreringen ändras ska den som är registrerad underrätta Skatteverket om ändringen inom två veckor från det att ändringen inträffade.

Den som är skyldig att betala arbetsgivaravgifter ska också lämna en arbetsgivardeklaration. I denna ska arbetsgivaravgifter redovisas. En arbetsgivardeklaration ska lämnas för varje redovisningsperiod, vanligen varje månad. Med registreringen som underlag utfärdar Skatteverket förtryckta deklarationsblanketter för respektive kalendermånad. Deklarationerna ska för de flesta arbetsgivare vara avlämnade senast den 12:e i månaden efter redovisningsperioden med undantag för deklarationerna avseende juli och december som ska vara avlämnade senast den 17:e i månaden efter redovisningsperioden. Redovisade arbetsgivaravgifter ska vara inbetalda till Skatteverket samma dag som deklarationen ska vara avlämnad, dvs. i normalfallet den 12:e i månaden efter redovisningsperioden.

I arbetsgivardeklarationen redovisas avseende arbetsgivaravgifter samtliga avgiftspliktiga löner, förmåner och kostnadsavdrag. Därefter fördelas dessa på underlag för fulla arbetsgivaravgifter och reducerade avgifter, t.ex. på grund av att personal har fyllt 65 år. Den deklaraskyldige räknar själv fram sina avgifter genom att multiplicera sina respektive underlag med tillämplig avgifts- eller löneskattesats och summerar resultaten. Från summan kan den avgiftsskyldige i vissa fall vara berättigad till avdrag.

3.6 Nedsättning av socialavgifter

Nedsatta socialavgifter för personer som vid årets ingång inte har fyllt 25 år

Den 1 juli 2007 sänktes socialavgifterna, inklusive den allmänna löneavgiften, för personer som vid årets ingång fyllt 18 men inte 25 år (prop. 2006/07:84, bet. 2006/07:SfU10, rskr. 2006/07:157). Nedsättningen innebar att arbetsgivar- och egenavgifterna, med undantag för ålderspensionsavgiften, halverades. Den 1 januari 2009 utvidgades nedsättningen till att omfatta alla som vid årets ingång inte fyllt 26 år samtidigt som den förstärktes (prop. 2008/09:7, bet. 2008/09:SfU5, rskr. 2008/09:95). Den 1 maj 2015 förändrades nedsättningen genom att avgifterna sänktes för personer som vid årets ingång inte fyllt 23 år samtidigt som nedsättningen slopades för personer som vid årets ingång fyllt 25 år (prop. 2014/15:50, bet. 2014/15:SfU10, rskr. 2014/15:147). Under perioden 1 augusti 2015–31 maj 2016 är nedsättningen av socialavgifterna för unga reducerad, för att därefter helt upphöra den 1 juni 2016 (prop. 2014/15:99, bet. 2014/15:FiU21, rskr. 2014/15:255 samt prop. 2015/16:1, bet. 2015/16:FiU1, rskr. 2015/16:51).

Nedsatta socialavgifter för personer som vid årets ingång har fyllt 65 år

På ersättning till personer som vid årets ingång har fyllt 65 år och som omfattas av det reformerade pensionssystemet, dvs. är födda 1938 eller senare, ska bara ålderspensionsavgiften och inte övriga socialavgifter betalas. Detta gäller även för dem som betalar egenavgifter. För personer som är födda 1937 eller tidigare tas inga socialavgifter ut. För personer som vid årets ingång har fyllt 65 år tas inte heller någon allmän löneavgift ut. Däremot tas särskild löneskatt ut med 6,15 procent.

Regionalt avdrag vid avgiftsberäkningen

Arbetsgivare, enskilda näringsidkare och fysiska personer som är delägare i handelsbolag som är verksamma i vissa angivna kommuner i Norrland och västra Svealand (stödområde A) får göra avdrag vid beräkningen av socialavgifterna och den allmänna löneavgiften. Syftet med avdraget är att stimulera småföretagandet och att bidra till god service i de delar av landet som har de största geografiska lägesnackdelarna med bl.a. långa avstånd, liten hemmamarknad, sämre tillgång på service, låg befolkningstäthet och ogynnsamma klimatförhållanden. Reglerna finns i lagen (2001:1170) om särskilda avdrag i vissa fall vid avgiftsberäkningen enligt lagen (1994:1920) om allmän löneavgift och socialavgiftslagen (2000:980). Bestämmelserna innebär i huvudsak att företag som är verksamma i stödområdet ges ett avdrag med 10 procent av avgiftsunderlaget vid beräkningen av den allmänna löneavgiften, arbetsgivaravgifterna och egenavgifterna. För arbetsgivare uppgår avdraget till högst 7 100 kronor per månad och för enskilda näringsidkare till högst 18 000 kronor per år. Avdraget får inte tillsammans med avdraget för personer som arbetar med forskning och utveckling (se nedan) medföra att avgifterna understiger ålderspensionsavgiften.

Nedsatta egenavgifter

Den 1 januari 2010 infördes en nedsättning av egenavgifterna för enskilda näringsidkare och fysiska personer som är delägare i handelsbolag i syfte att göra det mer attraktivt att starta, driva och utveckla företag (prop. 2009/10:178, bet. 2009/10:SfU16, rskr. 2009/10:278). Nedsättningen uppgick till 5 procentenheter och var utformad som ett avdrag vid avgiftsberäkningen. Avdrag fick göras med högst 10 000 kronor per år. Den 1 januari 2014 förstärktes nedsättningen genom att avdraget vid avgiftsberäkningen höjdes med 2,5 procentenheter till 7,5 procent av avgiftsunderlaget och det maximala avdragsbeloppet med 5 000 kronor till 15 000 kronor per år (prop. 2013/14:14, bet. 2013/14:SfU5, rskr. 2013/14:74). En förutsättning för avdrag är att överskottet av näringsverksamheten överstiger 40 000 kronor och att den avgiftsskyldige vid årets ingång har fyllt 25 men inte 65 år. Avdraget får inte medföra att egenavgifterna understiger ålderspensionsavgiften.

Nedsatta arbetsgivaravgifter för personer som arbetar med forskning och utveckling

Den 1 januari 2014 infördes ett skatteincitament för forskning och utveckling (prop. 2013/14:1, bet. 2013/14:FiU1, rskr. 2013/14:56). Vid beräkningen av arbetsgivaravgifter för personer som arbetar med forskning och utveckling ska avdrag göras med 10 procent av avgiftsunderlaget för dessa personer. Avdraget får inte medföra att de avgifter som ska betalas understiger ålderspensionsavgiften. Det sammanlagda avdraget för samtliga personer som arbetar med forskning eller utveckling hos den avgiftsskyldige får inte överstiga 230 000 kronor per månad. Vid bedömningen av avdragsrätten ska flera avgiftsskyldiga som ingår i samma koncern och som uppfyller villkoren för att få göra avdrag anses som en avgiftsskyldig. En förutsättning för avdraget är att

personerna har arbetat med forskning och utveckling i en viss utsträckning och att de vid årets ingång har fyllt 25 men inte 65 år.

3.7 EU:s regler om statsstöd

Allmänt om statligt stöd

Artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) innehåller bestämmelser om statligt stöd. Artikel 107.1 i EUF-fördraget innehåller ett generellt förbud mot statligt stöd. Av artikel 107.2 och 107.3 i EUF-fördraget framgår dock att statligt stöd i vissa fall är eller kan vara förenligt med den inre marknaden och i så fall tillåtet. Statsstödsreglerna vilar på ett system med förhandsgranskning. Enligt artikel 108.3 i EUF-fördraget ska medlemsstaterna anmäla planer på att vidta eller ändra stödåtgärder till kommissionen. Medlemsstaterna får inte införa detta slag av stödåtgärder förrän kommissionen granskat åtgärderna.

Det finns undantag från förhandsgranskningen. Ett undantag finns för stöd av mindre betydelse. Villkoren för att kunna lämna sådant stöd framgår i första hand av kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 av den 18 december 2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse. För sektorn för primärproduktion av jordbruksprodukter (jordbrukssektorn) och fiskeri- och vattenbrukssektorn gäller särskilda regler, se kommissionens förordning (EU) nr 1408/2013 av den 18 december 2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse inom jordbrukssektorn och kommissionens förordning (EU) nr 717/2014 av den 27 juni 2014 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse inom fiskeri- och vattenbrukssektorn.

Förordningarna har direkt effekt. Det innebär att de berörda myndigheterna har att tillämpa de villkor som följer av förordningarna utan att någon särskild implementering i svensk lagstiftning sker.

Närmare om kommissionens regelverk för stöd av mindre betydelse

Kommissionens regelverk för stöd av mindre betydelse innebär i huvudsak följande.

För att ett stöd ska anses vara ett stöd av mindre betydelse får det totala stöd som beviljas ett enda företag som huvudregel inte överstiga 200 000 euro under en period om tre beskattningsår (det s.k. individuella taket), se artikel 3.2 i förordning nr 1407/2013. För t.ex. jordbruks- och fiskerisektorerna gäller lägre individuella tak (15 000 euro för jordbrukssektorn och 30 000 euro för fiskeri- och vattenbrukssektorn), se artikel 3.2 i förordning nr 1408/2013 och artikel 3.2 i förordning nr 717/2014. Inom jordbruks-, fiskeri- och vattenbrukssektorerna finns dessutom s.k. nationella tak som inte får överskridas, se artikel 3.3 i förordning nr 1408/2013 och artikel 3.3 i förordning nr 717/2014.

Perioden på tre beskattningsår fastställs på grundval av de beskattningsår som används av företaget i den berörda medlemsstaten, se t.ex. artikel 3.5 i förordning nr 1407/2013.

Vid tillämpning av kommissionens regelverk för stöd av mindre betydelse omfattar begreppet ”företag” varje enhet som bedriver ekonomisk verksamhet, oavsett enhetens rättsliga form och oavsett hur den finansieras. Ekonomisk verksamhet utgörs i sin tur av all verksamhet som består i att erbjuda varor eller tjänster på en viss marknad. Det gäller oavsett om verksamheten bedrivs med vinstsyfte eller inte. Huruvida en stödmottagare ska anses vara ett företag i detta avseende avgörs från fall till fall.

Med begreppet ”ett enda företag” avses inte endast företaget utan också andra företag som står i intressegemenskap med företaget på ett sådant sätt att de bör ses som en enhet, se t.ex. artikel 2.2 i förordning nr 1407/2013. Det innebär att begreppet ”ett enda företag” omfattar alla enheter som har minst ett av följande förhållanden till varandra:

a) Ett företag innehar majoriteten av aktieägar- eller delägarrösterna i ett annat företag.

b) Ett företag har rätt att utse eller entlediga en majoritet av ledamöterna i ett annat företags styrelse, ledning eller tillsynsorgan.

c) Ett företag har rätt att utöva ett bestämmande inflytande över ett annat företag enligt ett avtal som är slutet med detta företag eller enligt en bestämmelse i det företags stiftelseurkund eller stadgar.

d) Ett företag som är aktieägare eller delägare i ett annat företag kontrollerar ensamt majoriteten av aktieägarnas eller delägarnas röster i detta företag med stöd av ett avtal med andra aktieägare eller delägare i detta företag.

Företag som har någon av de förbindelser som nämns i a-d via ett eller flera andra företag ska också anses vara ett enda företag.

Huruvida sådan intressegemenskap föreligger avgörs från fall till fall.

Kommissionens regelverk för stöd av mindre betydelse gäller företag inom flertalet sektorer, se t.ex. artikel 1 i förordning nr 1407/2013. Avgörande för bedömningen av vilken förordning om stöd av mindre betydelse som är tillämplig, är den verksamhet som bedrivs i företaget, se t.ex. artikel 1.1 i förordning nr 1407/2013. Det innebär t.ex. att om ett företag bedriver verksamhet inom flera sektorer (som omfattas av kommissionens regelverk för stöd av mindre betydelse), t.ex. inom såväl skogs- som jordbrukssektorn, kan stöd av mindre betydelse lämnas enligt förordning nr 1407/2013 för skogssektorn under förutsättning att berörd medlemsstat på lämpligt sätt, t.ex. genom åtskillnad mellan verksamheterna eller uppdelning av kostnaderna, ser till att verksamheterna inom de sektorer som undantas från tillämpningsområdet för förordning nr 1407/2013 inte omfattas av stöd av mindre betydelse som beviljats i enlighet med förordningen, se artikel 1.2 i förordning nr 1407/2013.

Stöd får kumuleras under vissa förutsättningar, se t.ex. artikel 5 i förordning nr 1407/2013.

Den stödgivande myndighetens ansvar

Den stödgivande myndigheten får lämna ett stöd av mindre betydelse bara om villkoren i kommissionens regelverk om stöd av mindre

betydelse är uppfyllda, se t.ex. artikel 6.3 i förordning nr 1407/2013. I avsaknad av ett centralt register för stöd av mindre betydelse sker kontrollen mot bakgrund av uppgifter från företagen, se t.ex. artikel 6.1 i förordning nr 1407/2013. Om stödet överskrider tillämpligt tal, omfattas det inte av regelverket, se t.ex. artikel 3.7 i förordning nr 1407/2013. Den stödgivande myndigheten är skyldig att informera företagen om stödets karaktär av stöd av mindre betydelse genom att uttryckligen hänvisa till det regelverk som är tillämpligt, se t.ex. artikel 6.1 i förordning nr 1407/2013.

4 Överväganden och förslag

4.1 Sänkta arbetsgivaravgifter när enmansföretag anställer

Promemorians förslag: Enmansföretag som anställer en person ska under längst tolv kalendermånader i följd vara berättigade till en nedsättning av arbetsgivaravgifterna, den allmänna löneavgiften och den särskilda löneskatten så att bara ålderspensionsavgift ska betalas. Nedsättningen ska vara tillfällig och gälla till och med 2021.

Skälen för promemorians förslag: Att anställa en första person i ett enmansföretag är förknippat med vissa initiala kostnader, till exempel i form av nya administrativa rutiner och utbildning av den nyanställde. Tillsammans med arbetsgivaravgifterna på lönen kan det utgöra ett återhållande inslag i beslutet att anställa. Genom en nedsättning av arbetsgivaravgifterna och den allmänna löneavgiften så att endast ålderspensionsavgift ska betalas minskar den initiala kostnaden att anställa och fler enmansföretag kan förväntas anställa. När erfarenheterna av att ha en person anställd väl vunnits kan företagen i viss mån vara mer positiva till att anställa fler personer. Nya arbetstillfällen i dessa företag förväntas leda till minskad arbetslöshet och ökad sysselsättning.

Avsikten med den föreslagna nedsättningen är inte att ge ett långsiktigt stöd för nyanställning i enmansföretag utan i stället att åstadkomma en lindring av de förhållanden i samband med nyanställning som enmansföretag kan uppleva som negativa. Nedsättningen bör därför medges under längst tolv månader.

På lön och andra ersättningar till arbetstagare som är 65 år eller äldre betalas särskild löneskatt i stället för andra arbetsgivaravgifter än ålderspensionsavgiften. För att inte anställningar av äldre personer ska missgynnas bör nedsättningen också kunna avse löneskatt enligt lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster. Personer som är födda 1937 eller tidigare omfattas inte av det nya ålderspensionssystemet och betalar därför ingen ålderspensionsavgift. Eftersom särskild löneskatt omfattas av nedsättningen i sin helhet kommer ett enmansföretag som anställer en sådan person således att bli helt befriat från avgifter.

Mot bakgrund av situationen på arbetsmarknaden är det motiverat med en tillfällig åtgärd för enmansföretag som anställer. Nedsättningen bör därför gälla till och med utgången av år 2021.

4.2 Enmansföretag

4.2.1 Verksamhetsformerna

Promemorians förslag: Med enmansföretag avses enskilda näringsidkare som bedriver verksamhet utan anställda.

Skälen för promemorians förslag: Syftet med förslaget är att träffa företag som endast sysselsätter företagaren själv. Oftast bedrivs sådan verksamhet i form av enskild näringsverksamhet, dvs. en fysisk person som bedriver sådan verksamhet som ska hänföras till inkomstslaget näringsverksamhet enligt inkomstskattelagen (1999:1229). Det förekommer emellertid också att verksamheter som endast sysselsätter företagaren själv bedrivs i andra juridiska former, t.ex. enmansaktiebolag. Möjligheten för företag att få nedsättning av arbetsgivaravgifter, allmän löneavgift och särskilda löneskatt vid anställning av en första person föreslås dock begränsas till enskilda näringsidkare. Detta görs mot bakgrund av att enskilda näringsidkare i dagsläget anställer i låg omfattning och att de i genomsnitt har en lägre förvärvsinkomst än andra företagare (ägare av aktiebolag och handelsbolagsdelägare). Begränsningen till enskilda näringsidkare innebär att nedsättningen i större utsträckning kommer att riktas mot små företag.

4.2.2 Verksamheten bedrivs utan anställda

Promemorians förslag: Enskilda näringsidkare ska anses bedriva verksamhet utan anställda om avgiftspliktig ersättning inte betalats ut efter den 31 december 2015, eller den senare dag då verksamheten startades, och fram till dess en nedsättningsberättigad anställning påbörjas i verksamheten. En sådan anställning kan påbörjas tidigast den 1 april 2016.

Företag med verksamhet utomlands ska endast betraktas som ett enmansföretag om företaget inte har betalat ut ersättning till någon person på ett sådant sätt att företaget hade varit skyldigt att betala arbetsgivaravgift eller särskild löneskatt i Sverige om ersättningen utbetalats för arbete i Sverige.

Vid bedömningen av om avgiftspliktig ersättning betalats ut ska bortses från ersättning som sammanlagt under nämnda period uppgår till högst 5 000 kronor till en och samma person.

Skälen för promemorians förslag: Avsikten med den föreslagna nedsättningen är att underlätta för enmansföretag att anställa den första personen. Det är långt ifrån entydigt vad som avses med ett enmansföretags första anställning. För att i görligaste mån undanröja tolkningsproblem bör därför nedsättningen kopplas till en omständighet som är relativt enkel att konstatera. Ett någorlunda enkelt och effektivt

sätt kan vara att använda sig av en jämförelsedag. Det innebär att alla enskilda näringsidkare som på jämförelsedagen saknade anställda och som fram till den dag då en nedsättningsberättigad anställning påbörjas saknat anställda anses kvalificerade för en nedsättning om de anställer en person. För verksamheter som startas mellan jämförelsedagen och anställningen bör motsvarande kvalifikationsgrund gälla från den dagen då verksamheten startades.

Som framgår av avsnitt 4.8 föreslås de nya bestämmelserna träda i kraft den 1 januari 2017. För att förslaget inte ska ha en återhållande verkan på nyanställningar i enmansföretag i avvaktan på att reglerna träder i kraft bör dessa få tillämpas även på ersättning till personer som anställts mellan den 1 april 2016 och ikraftträdandedagen. Företag ska således inte gå miste om rätten till, som mest, tolv månaders nedsättning trots att anställningen skett före lagens ikraftträdande men tidigast den 1 april 2016.

Bedömningen av huruvida företaget haft någon person anställd bör göras utifrån om företaget betalat ut avgiftspliktig ersättning eller inte. Lagstiftningen om arbetsgivaravgifter och särskild löneskatt kopplar inte skyldigheten att betala sådana avgifter och skatter till en anställning utan till utgivandet av avgiftspliktig ersättning. Det är därför inte möjligt att fånga upp ersättning som endast avser anställda personer och skilja ut denna från andra avgiftspliktiga ersättningar som t.ex. betalas ut inom ramen för ett uppdragsförhållande. Trots det torde det av förenklingskäl vara lämpligast att frågan om en person är eller har varit anställd i verksamheten avgörs utifrån att avgiftspliktig ersättning enligt socialavgiftslagen (2000:980) eller lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster betalats ut. Om avgiftsskyldighet föreligger eller förelåg antas således en person ha varit anställd. Vid bedömningen av om en anställning förelegat bör dock bortses från ersättning som betalats ut under perioden mellan jämförelsedagen och anställningsdagen (kvalifikationsperioden) till en och samma person under förutsättning av den sammanlagda ersättningen inte överstiger 5 000 kronor.

Eftersom utländska arbetsgivare normalt inte är skyldiga att betala arbetsgivaravgifter i Sverige för sina arbetstagare blir ett sådant företag automatiskt att betrakta som enmansföretag om det anställer en person som är socialförsäkrad i Sverige. Med hänsyn härtill bör ett företag med verksamhet utomlands endast betraktas som ett enmansföretag om företaget inte har betalat ut ersättning till någon person på ett sådant sätt att företaget hade varit skyldigt att betala arbetsgivaravgift eller särskild löneskatt i Sverige om ersättningen utbetalats för arbete i Sverige.

4.3 Krav på anställningen

Promemorians förslag: Som villkor för nedsättning av arbetsgivaravgifter, allmänna löneavgift och särskild löneskatt ska gälla att det är fråga om en anställning som avser minst tre månader i följd och som omfattar minst 20 timmars arbete per vecka.

Skälen för promemorians förslag: Enligt 4 § lagen (1982:80) om anställningsskydd (LAS) gäller som huvudregel ett anställningsavtal tills vidare. I 5 § LAS anges vad som avses med avtal om tidsbegränsad anställning och när de får träffas.

Ytterligare en form av anställning av särskild stor betydelse för enmansföretag som avser att tillsvidareanställa en person är provanställning. Ett provanställningsavtal kan enligt 6 § LAS tecknas för en period om högst sex månader. Provanställningsavtalet kan sägas upp senast vid provotidens utgång. Om så inte sker övergår avtalet med automatik till ett tillsvidareavtal.

Begreppet anställning är således väl etablerat och omfattar inte bara tillsvidareanställning, utan även olika former av tidsbegränsade anställningar. Det kan inte anses lämpligt – utifrån syftet att sänka tröskeln vid den första anställningen – att inskränka nedsättningen till att bara gälla för vissa anställningsformer. Nedsättningsreglerna bör således gälla även för tidsbegränsade anställningar.

De föreslagna reglerna ska vara tillämpliga under tolv månader. Under en sådan tolv månadersperiod kan det rymmas flera korttidsanställningar. Syftet med förslaget är emellertid att underlätta en anställning av den första personen och att därigenom sänka motståndet att anställa fler. Det finns därför inte skäl att medge nedsättning för fler än den först anställda även om den anställningen skulle vara under en kortare tid än tolv månader. Reglerna har av den anledningen utformats så att en nedsättning bara medges för en anställd även om anställningens längd inte uppgår till tolv månader och möjligheten till en nedsättning därför inte kan utnyttjas fullt ut.

Ett företag köper normalt tjänster av underleverantörer. Närmast till hands ligger exempel som redovisningsbyrå och revisor men beroende på i vilken bransch som företaget verkar förekommer ofta ett antal andra leverantörer av tjänster. Det framstår som olämpligt om nedsättningen får till effekt att dessa redan existerande avtalsrelationer byts mot tillfälliga anställningsavtal. En begränsning krävs därför för att motverka att redan existerande avtalsrelationer omvandlas till nedsättningskvalificerade anställningsavtal. Det bör därför finnas ett krav på en viss kortaste längd på anställningen och en viss lägsta veckoarbetstid. När det gäller anställningstiden torde ett krav på lägst tre månader vara tillräckligt lång tid för att överstiga den tidsrymd som flertalet avtal med underleverantörer omfattas. Om man möjliggör för kortare anställningsperioder motverkas syftet med nedsättningen.

I samband med detta uppkommer frågan om vad som bör inträffa om ett anställningsavtal avslutas i förtid, dvs. anställningen av olika anledningar avbryts innan tre månader har förflutit. En ordning som innebär att arbetsgivaren ska återbetala medgiven nedsättning skulle minska benägenheten att använda sig av en provanställning och därför medföra

att en del av syftet med reglerna skulle förloras. Det bör därför inte införas någon skyldighet för arbetsgivaren att återbetala nedsättningen för det fall att en anställning av något skäl blir kortare än tre månader. Några andra sanktioner bör inte heller vara nödvändiga.

Vad därefter avser kravet på veckoarbetstid bör nedsättningen inte omfatta anställningar av alltför ringa omfattning. För att anställningen ska få avsedd effekt på sysselsättningen och samtidigt medföra positiva effekter i form av nya erfarenheter hos företagaren torde krävas att anställningen avser mer än halvtid. Detta torde också vara en förutsättning för att effektivt hindra att befintliga avtal med underleverantörer omvandlas till anställningar till följd av nedsättningen.

Det nu anförda måste emellertid vägas mot att tröskeln för att anställa sannolikt inte minskas om villkoren för nedsättning ställs för högt. Sådana villkor kan t.ex. vara att den anställde ska gå från arbetslöshet eller arbeta heltid. Även om den föreslagna nedsättningen skulle leda till anställningar som i andra sammanhang kan anses vara mindre önskade skulle sådana uttryckliga villkor antagligen i allt för hög grad försvaga förslaget positiva effekter på benägenheten att anställa en första person. Ett riktmärke för detta förslag är att det ska vara så enkelt som möjligt och att det generellt ska medverka till ökad efterfrågan på arbete i enmansföretag.

Mot denna bakgrund framstår ett krav på att anställningen ska avse minst 20 timmar per vecka vara väl avvägt.

4.4 Nedsättningsgrundande lön

Promemorians förslag: Nedsättningen av arbetsgivaravgifter, allmän löneavgift och särskild löneskatt ska göras på den del av lönesumman för den anställde som inte överstiger 25 000 kronor per månad. På den lönesumma som överstiger detta belopp ska nedsättning inte ske.

Skälen för promemorians förslag: Nedsättningen av arbetsgivaravgifter, allmän löneavgift och särskild löneskatt bör inte kunna avse hur höga ersättningar som helst. Detta bl.a. med hänsyn till att EU:s statsstödsregler sätter beloppsgränser för möjligheten att lämna stöd av mindre betydelse (se avsnitt 3.7).

En nedsättning på den del av lönesumman som inte överstiger 25 000 kronor per månad, vilket motsvarar en ersättning på 300 000 kronor per år, torde vara tillräckligt för att utgöra ett incitament för att anställa samtidigt som god marginal hålls till gränsen för statsstöd. Beloppsgränsen innebär att lönen till den anställde i flertalet fall i sin helhet kommer att omfattas av nedsättningen. Eftersom reglerna är utformade så att enmansföretag som anställer en person till en högre ersättning än 25 000 kronor per månad får nedsättning på ersättning upp till och med 25 000 kronor och betalar normala avgifter på den del av ersättningen som överstiger detta belopp, torde beloppsgränsen vara tillräcklig för att utgöra ett incitament för att anställa även personer med högre inkomster.

4.5 Tidigare anställda

Promemorians förslag: Nedsättning av arbetsgivaravgifter, allmän löneavgift och särskild löneskatt ska inte ges om anställningen avser en person som sedan den 1 januari 2016 varit anställd i en annan näringsverksamhet som, direkt eller indirekt, bedrivs eller har bedrivits av samma arbetsgivare eller någon denne närstående.

Nedsättning ska inte heller ges om arbetsgivaren redan har fått nedsättning i en annan verksamhet.

Skälen för promemorians förslag: Syftet att öka sysselsättningen skulle motverkas om nedsättning medges för arbeten som redan utförts av anställda. En sådan situation kan vara när personer som redan är anställda i en näringsverksamhet flyttas över till en annan verksamhet som bedrivs av samma företagare eller av någon denne närstående. Nedsättning bör därför inte medges för sådana anställningar.

För att undvika situationer där en verksamhet läggs ned och en ny startas upp i syfte att ånyo komma i åtnjutande av nedsatta arbetsgivaravgifter, allmän löneavgift och särskild löneskatt, bör en nedsättning inte heller ges om arbetsgivaren redan har utgett ersättning som blivit föremål för sådan nedsättning i en annan näringsverksamhet.

4.6 Statsstödsfrågor

4.6.1 Stöd av mindre betydelse

Promemorians förslag: Nedsättning av arbetsgivaravgifter, allmän löneavgift och särskild löneskatt när enmansföretag anställer en person får bara göras om nedsättningen uppfyller villkoren för att anses vara stöd av mindre betydelse.

Skälen för promemorians förslag: Den föreslagna nedsättningen av arbetsgivaravgifter, allmän löneavgift och särskild löneskatt när enmansföretag anställer en person lämnas som ett stöd av mindre betydelse. Det innebär att nedsättning bara får göras om villkoren i kommissionens regelverk för stöd av mindre betydelse är uppfyllda (se avsnitt 3.7).

Den individuella beloppsmässiga begränsning som gäller för sådana stöd är 200 000 euro per företag under en period om tre beskattningsår. För företag inom jordbruks- eller fiskerisektorn gäller andra tillåtna stödnivåer (15 000 euro för jordbrukssektorn och 30 000 euro för fiskeri- och vattenbrukssektorn). Nedsättningen omfattar endast lönesummor upp till 300 000 kronor, vilket innebär en maximal nedsättning på 63 630 kronor i jämförelse med fulla arbetsgivaravgifter. En sådan nedsättning rymms gott och väl inom de individuella taken för stöd av mindre betydelse. Med hänsyn till befintliga ekonomiska bidrag som lämnas som stöd av mindre betydelse inom jordbruks- och fiskerisektorerna i Sverige och till nämnda begränsning av nedsättningen, bedöms att nedsättningen även rymms inom de nationella taken för jordbruks- och fiskerisektorerna.

Det åligger stödgivande myndigheter att med ledning av uppgifter från stödmottagande företag kontrollera att det högsta beloppet för stöd av

mindre betydelse inte överskrids. Ett företag ska således innan ett stöd av mindre betydelse beviljas lämna uppgift om andra stöd av mindre betydelse som det fått under de senaste tre åren. I förslaget förutsätts därför den avgiftsskyldige lämna sådana uppgifter att Skatteverket ska kunna avgöra om nedsättning kan ges, se vidare avsnitt 4.6.3.

4.6.2 Verksamhet inom flera sektorer

Promemorians förslag: Vid bedömningen av om nedsättning av arbetsgivaravgifter, allmän löneavgift och särskild löneskatt utgör stöd av mindre betydelse ska de villkor tillämpas som avser stöd inom jordbrukssektorn, om den som utger ersättningen bedriver verksamhet både inom denna sektor och inom någon annan sektor, och stöd inom fiskeri- och vattenbrukssektorn, om den som utger ersättningen bedriver verksamhet både inom denna sektor och inom någon annan sektor än jordbrukssektorn.

Skälen för promemorians förslag: För företag som bedriver verksamhet inom flera sektorer, t.ex. inom såväl jordbruks- som skogssektorn, uppkommer frågan om vilka villkor i kommissionens regelverk för stöd av mindre betydelse som ska tillämpas. Det gäller i första hand frågan om vilka individuella tak som ska tillämpas. För att underlätta den bedömningen för den som utger ersättningen föreslås att vid bedömningen av om nedsättningen utgör stöd av mindre betydelse ska de villkor tillämpas som avser stöd inom jordbrukssektorn, om verksamheten bedrivs både inom denna sektor och inom någon annan sektor, och stöd inom fiskeri- och vattenbrukssektorn, om verksamheten bedrivs både inom denna sektor och inom någon annan sektor än jordbrukssektorn.

4.6.3 Förfarandet

Promemorians förslag: Vid nedsättning av arbetsgivaravgifter, allmän löneavgift och särskild löneskatt ska den som utger ersättningen lämna uppgift om annat stöd av mindre betydelse som beviljats samt lämna de övriga uppgifter som behövs för att Skatteverket ska kunna bedöma om rätt till nedsättning föreligger.

Skälen för promemorians förslag: För att Skatteverket ska kunna uppfylla de krav på kontroll som ställs enligt kommissionens regelverk för stöd av mindre betydelse behöver verket information från den som utger ersättningen. Det berörda företaget är enligt kommissionens regler bland annat skyldigt att lämna en skriftlig redogörelse eller en redogörelse i elektronisk form för allt annat stöd av mindre betydelse som företaget fått under de två förevarande beskattningsåren och under det innevarande beskattningsåret. Denna information är nödvändig för att Skatteverket ska kunna kontrollera att stödnivåerna inte överskrids. En skyldighet för den som utger ersättningen att lämna uppgift om annat stöd av mindre betydelse som har beviljats under det aktuella beskattningsåret och de två föregående beskattningsåren bör därför införas i

skatteförfarandelagen (2011:1244). Uppgiftsskyldigheten bör dock kunna utformas på ett förhållandevis enkelt sätt. För den som inte beviljats andra stöd av mindre betydelse bör det exempelvis vara tillräckligt att detta markeras i deklARATIONEN.

Den som utger ersättningen bör även vara skyldig att lämna de övriga uppgifter som anses nödvändiga för att Skatteverket ska kunna bedöma om rätt till nedsättning föreligger, dvs. exempelvis uppgifter som behövs för att Skatteverket ska kunna bedöma att villkoren enligt kommissionens regelverk för stöd av mindre betydelse är uppfyllda. Som exempel på uppgifter som kan vara nödvändiga är uppgifter om andra företag som den uppgiftsskyldige står i intressegemenskap med. Som angetts i avsnitt 3.7 så gäller de maximala stödnivåerna enligt kommissionens regelverk för stöd av mindre betydelse per företag. Med ett företag avses i detta sammanhang inte endast det enskilda företaget. Ett företag kan omfatta även andra bolag och enskilda näringsidkare som står i intressegemenskap med den uppgiftsskyldige på ett sådant sätt att de bör ses som ett enda företag med avseende på stöd av mindre betydelse. Det kan exempelvis vara företag som en enskild näringsidkare själv driver i de fall då en person driver flera verksamheter eller företag där han eller hon är delägare. För att undvika att återbetalningsskyldighet uppkommer bör den uppgiftsskyldige i ett sådant fall även lämna uppgift om andra företag som den uppgiftsskyldige står i intressegemenskap med.

Lagförslag

Förslaget föranleder att en ny paragraf, 26 kap. 19 a §, införs i skatteförfarandelagen (2011:1244).

4.7 Stödområde A

Promemorians förslag: Ersättning som utgör underlag för den föreslagna nedsättningen får inte också ingå i underlag för särskilt avdrag enligt lagen (2001:1170) om särskilda avdrag i vissa fall vid avgiftsberäkningen enligt lagen (1994:1920) om allmän löneavgift och socialavgiftslagen (2000:980).

Skälen för promemorians förslag: Som beskrivits i avsnitt 3.6 får arbetsgivare som är verksamma i stödområde A göra ett särskild avdrag med 10 procent av avgiftsunderlaget vid beräkningen av arbetsgivaravgifterna och den allmänna löneavgiften. Om den föreslagna nedsättningen skulle tillåtas löpa parallellt med nämnda avdrag skulle det innebära att avgifterna till ålderspensionssystemet inte skulle bli inbetalda fullt ut. Eftersom en sådan lösning skulle bryta mot finansieringsprinciperna för ålderspensionssystemet, bör underlaget för nedsättningen inte samtidigt kunna utgöra underlag för särskilt avdrag i stödområde A.

4.8 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Promemorians förslag: Den nya lagen om särskild beräkning av vissa avgifter för enmansföretag under åren 2017–2021 ska träda i kraft den 1 januari 2017.

Vid beräkning av arbetsgivaravgifter, allmän löneavgift och särskild löneskatt ska bestämmelserna tillämpas på ersättning som betalas ut från och med den 1 januari 2017 till och med den 31 december 2021

Skälen för promemorians förslag: Den nya lagen om särskild beräkning av vissa avgifter för enmansföretag under åren 2017–2021 föreslås träda i kraft den 1 januari 2017.

Som angetts i avsnitt 4.1 ska lagen vara tillfällig och gälla till och med 2021. En övergångsbestämmelse om detta bör därför införas. Vid beräkning av arbetsgivaravgifter, allmän löneavgift och särskild löneskatt ska bestämmelserna tillämpas på ersättning som betalas ut från och med den 1 januari 2017 till och med den 31 december 2021.

5 Konsekvensanalys

Offentligfinansiella effekter

För införandeåret (2017) utgörs kostnaden av den nedsättning som ges för dem som anställs under året samt kostnaden för dem som har anställts efter 31 mars 2016. För år efter införandeåret utgörs den offentligfinansiella kostnaden av den nedsättning som ges för dem som anställs under året och den nedsättning som ges till dem som anställdes föregående år där tolv månader ännu inte har passerat.

Bruttokostnaden beräknas uppgå till 0,52 miljarder kronor 2017. Nettokostnaden uppgår till 0,41 miljarder kronor 2017 och 0,33 miljarder kronor 2018-2020. Den varaktiga nettokostnaden beräknas till 0,03 miljarder kronor. Eftersom nedsättningen endast ges under 12 månader och är temporär förväntas det, till skillnad från fallet med en permanent nedsättning som inte är tidsbegränsad, inte ske någon övervältring på löner och priser. Nedsättningen förväntas således till fullo resultera i ett förbättrat resultat för de enskilda näringsidkarna.

Förenlighet med EU-rätten

Den föreslagna nedsättningen av arbetsgivaravgifter, allmän löneavgift och särskild löneskatt när enmansföretag anställer en person lämnas som ett stöd av mindre betydelse enligt EU-rätten. Det innebär att förslaget inte behöver anmälan till och godkännas av kommissionen innan det kan träda i kraft.

Effekter för företag

Reglerna innebär i korthet att enskilda näringsidkare utan anställda som anställer en första person endast ska betala ålderspensionsavgiften om 10,21 procent på den ersättning som betalas till den anställde, för

inkomster upp till 25 000 kronor per månad och under högst 12 månader. För de enskilda näringsidkare som anställer en första person minskar således arbetsgivaravgifterna (inkl. särskild löneskatt i förekommande fall) under de första tolv månaderna av anställningen. Eftersom ingen övervältring förväntas ske på lönerna blir effekten på lönekostnaden densamma. Hur stor skillnaden blir jämfört med dagens regler beror på storleken på lönen, se tabell 5.1.

Tabell 5.1 Lönekostnad de tolv första månaderna för den förste anställde i enskild näringsverksamhet, före (ordinarie socialavgifter) och efter föreslagen nedsättning

Kronor per månad

Månadslön	Lönekostnad före förslag	Lönekostnad efter förslag	Minskad lönekostnad, kronor	Minskad lönekostnad, procent
15000	19713	16532	3182	16,1
20000	26284	22042	4242	16,1
25000	32855	27553	5303	16,1
30000	39426	34124	5303	13,4
35000	45997	40695	5303	11,5
40000	52568	47266	5303	10,1
45000	59139	53837	5303	9,0
50000	65710	60408	5303	8,1

Förslaget innebär att enskilda näringsidkare som anställer en första person gynnas i förhållande till företag med anställda som anställer ytterligare personer och enmansföretag med annan företagsform som anställer sin första person. Detta påverkar konkurrensförhållandet mellan dessa företag negativt. Effekten bedöms dock vara begränsad eftersom nedsättningen endast ges i 12 månader och är temporär. Förslaget omfattar alla branscher varför konkurrensförhållandet mellan olika branscher inte bör påverkas.

För att få en ungefärlig uppfattning om hur många företag som påverkas av förslaget används SCB-databasen FRIDA. Det senaste året för vilket data finns tillgängligt i FRIDA är 2013. För att kunna avgöra vilka enskilda näringsidkare som anställer sin första person följande år behövs två dataår, 2012 och 2013. Under 2012 fanns det enligt FRIDA ca 810 000 enskilda näringsidkare utan anställda. Av dessa var ca 260 000 aktiva ägare (hade inkomst från aktiv näringsverksamhet). Utöver dessa befintliga enmansföretag är även nya enskilda näringsidkare berättigade till nedsättningen för den först anställde. År 2013 uppskattas att ca 10 000 enskilda näringsidkare skulle ha erhållit nedsättningen om den funnits vid det tillfället. I princip samtliga av dessa enskilda näringsidkare är småföretag.

Förslaget ökar den administrativa bördan för enskilda näringsidkare som anställer en första person av två anledningar. För det första behöver företagen fylla i en extra uppgift i arbetsgivardeklarationen. För att mäta förändringar i företagens administrativa kostnader används den s.k. standardkostnadsmetoden. Baserat på denna mätmetod har Tillväxtverket

byggt upp databasen MALIN. Avsikten med denna databas är, förutom att tjäna som jämförelsegrund, att den ska kunna användas för att hjälpa till att uppskatta den minskade eller den ökade administrativa kostnaden av olika regelförändringar.

Enligt MALIN kostar en ekonomihandläggare i genomsnitt 266 kronor i timmen, vilket ger en kostnad på ca 4,50 kronor per minut.¹ Vidare anges i databasen att det tar ca 1 till 2 minuter att fylla i enskilda uppgifter om arbetsgivaravgifter. Kostnaden för det ökade uppgiftslämnandet i deklARATIONEN uppskattas avrundat till 5–9 kronor per berört företag och månad.

Vidare ökar den administrativa bördan för vissa företag då de behöver lämna in uppgifter till Skatteverket med anledning av att förslaget utformats för att uppfylla kommissionens regelverk för stöd av mindre betydelse. Informationen är nödvändig för att bland annat kravet på kumulationskontroll ska kunna uppfyllas. Informationen omfattar i huvudsak uppgifter om andra stöd av mindre betydelse som företaget har beviljats. För de företagare som inte har beviljats några andra stöd av mindre betydelse kommer uppgiftslämnandet att vara noll. Detta torde vara fallet för flertalet företag. Då uppgiftslämnandet kan variera mycket mellan olika företag skulle det vara mycket komplicerat att närmare uppskatta storleken på kostnaderna. Kostnaderna för det ökade uppgiftslämnandet bedöms dock sammantaget vara förhållandevis låga. Den ökade administrativa kostnaden bedöms vidare vara motiverad och uppvägs av den lättnad som nedsättningen medför.

När det gäller valet av subventionsmetod skulle företagens administrativa börda sannolikt öka mer om lättnaden för enskilda näringsidkare som anställer en första person skulle lämnas genom en kreditering på skattekontot efter ett ansökningsförfarande, än vad som blir fallet vid en sådan nedsättning av arbetsgivaravgifterna m.m. som nu föreslås.

Effekt på sysselsättningen

Förslaget innebär att det för enskilda näringsidkare utan anställda blir billigare att anställa en person. Detta förväntas leda till ökad efterfrågan på arbetskraft bland dessa företag. Förslaget bedöms således ha en positiv effekt på sysselsättningen under den tid nedsättningen gäller (t.o.m. 2021). Storleken på effekten är osäker. Effekten efter 2021 bedöms vara begränsad. En viss permanent effekt kan dock uppstå. Detta sker i den mån den som får en anställning till följd av förslaget har en svag anknytning till arbetsmarknaden initialt och att anställningen för denna person leder till en starkare anknytning och således till ökad chans till fortsatt sysselsättning.

¹ Enligt senaste utfallet från strukturlönestatistiken (från 2014) är den genomsnittliga månadslönen för en ekonomiassistent 28 000 kronor. Detta ger en lönekostnad (lön och arbetsgivaravgifter) per minut på ca 3,50 kronor, givet 8 timmars arbetsdag samt 260 dagars arbete per år. Kostnaden i MALIN bedöms utifrån detta vara en god approximation för kostnaden per minut.

Effekter för individer och fördelningseffekter

De individer som gynnas av förslaget är enskilda näringsidkare som anställer en första person samt de som får en anställning till följd av förslaget.

Den genomsnittliga förvärvsinkomsten bland dem som skulle ha erhållit nedsättningen 2013 uppskattas, baserat på databasen FRIDA, till ca 254 000 kronor. Siffran kan jämföras med den genomsnittliga förvärvsinkomsten bland personer som är 20 år eller äldre. För denna grupp beräknas förvärvsinkomst 2013, baserat på STAR-data, uppgå till ca 265 000 kronor. För alla med arbetsinkomst beräknas förvärvsinkomsten med samma datakälla till ca 307 000 kronor. Enskilda näringsidkare som anställer en första person tycks således ha en lägre genomsnittlig förvärvsinkomst än både befolkningen i stort och personer med arbetsinkomst.

Vidare kan det ur ett fördelningsperspektiv vara intressant att studera andelen utrikes födda bland företagarna som skulle erhålla nedsättningen. Andelen utrikes födda bland dem som skulle ha varit berättigade till nedsättningen 2013 är 41,8 procent. Dessa siffror kan jämföras med andelen utrikes födda bland personer med arbetsinkomst som, baserat på STAR-data, beräknas till 18,1 procent 2013. Det är således en kraftig överrepresentation av utrikes födda bland dem som skulle ha erhållit nedsättningen.

Det finns i tillgänglig data ingen uppgift om förvärvsinkomst eller disponibel inkomst för dem som 2013 anställdes av enskilda näringsidkare utan tidigare anställda. Det går således inte att utifrån data få någon vägledning kring förslagets fördelningsaspekter i detta avseende.

Sammantaget förväntas förslaget bidra till minskade ekonomiska skillnader och har således en god fördelningsprofil.

Effekter för jämställdheten mellan kvinnor och män

Både kvinnliga och manliga enskilda näringsidkare som anställer en första person erhåller nedsättningen av arbetsgivaravgifter, allmän löneavgift och särskild löneskatt. Generellt sett är män överrepresenterade som företagare. Av de företagare som skulle ha erhållit nedsättningen 2013 uppgick andelen män till ca 61 procent. Detta indikerar att män kan komma att få en större del av nedsättningen och således gynnas ekonomiskt i högre utsträckning än kvinnor.

Det finns i tillgänglig data ingen uppgift om kön för dem som 2013 anställdes av enskilda näringsidkare utan tidigare anställda. Det går således inte att utifrån data få någon vägledning kring om främst män eller kvinnor kommer att bli anställda som en följd av förslaget. Sannolikt får dock inte förslaget i denna del några betydande konsekvenser för den ekonomiska jämställdheten mellan kvinnor och män.

Sammantaget bedöms förslaget minska den ekonomiska jämställdheten mellan män och kvinnor något.

Effekter för myndigheter

Skatteverket kommer att behöva förändra skattedeklarationen och it-stödet så att ett nytt arbetsgivarunderlag kan redovisas och hanteras i det

tekniska systemet. Information om den föreslagna avgiftsnedsättningen behöver inarbetas i befintliga broschyrer och i webbinformationen. Därtill kommer ökad ärendehantering och kontroll med anledning av de föreslagna bestämmelserna. Regelförändringen innebär att vissa villkor ska vara uppfyllda för att avsett företag ska få den föreslagna nedsättningen av arbetsgivaravgifter m.m. Det bedöms att frågor till Skatteupplysningen kommer att öka till följd av detta. Vidare har Skatteverket att hantera risken att fler formella fel uppstår när skattedeclarationer lämnas in, en volymökning i avstämningsarbetet mellan kontrolluppgifter och skattedeclarationer samt ökat antal kontroller för att kontrollera regel efterlevnaden. Bedömningen är att tillkommande kostnader för förslagen kan hanteras inom Skatteverkets befintliga ekonomiska ramar.

När det gäller de allmänna förvaltningsdomstolarna kan antalet mål om nedsatta arbetsgivaravgifter, allmän löneavgift och särskild löneskatt för enskilda näringsidkare som anställer en första person förväntas bli förhållandevis begränsat. De merkostnader som de tillkommande målen medför ska hanteras inom befintliga och beräknade anslagsramar.

6 Ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) med anledning av förslaget att införa ett system med tonnageskattnings

Promemorians förslag: Skattesekretessen i 27 kap. offentlighets- och sekretesslagen ska även omfatta återkallelseavgift.

Skälen för promemorians förslag: Den 5 november 2015 beslutade regeringen lagrådsremissen Ett svenskt tonnageskattningsystem. I lagrådsremissen föreslås att ett system med tonnageskattnings införs i Sverige. Tonnageskattnings innebär att inkomsten från kvalificerad rederiverksamhet beräknas schablonmässigt utifrån fartygens netto-dräktighet. Den schablonmässigt beräknade inkomsten beskattas med den gällande skattesatsen. Företag som vill att rederiverksamheten ska tonnageskattas i stället för att beskattas konventionellt ska ansöka om godkännande för tonnageskattnings i förväg. Ett godkännande för tonnageskattnings gäller tills vidare. Företaget kan som huvudregel lämna systemet tidigast efter tio beskattningsår. I lagrådsremissen föreslås bl.a. att en särskild avgift, en återkallelseavgift, under vissa förutsättningar ska tas ut av den som får ett godkännande för tonnageskattnings återkallat.

Enligt 27 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), förkortad OSL, gäller sekretess bl.a. i verksamhet som avser bestämmande av skatt eller fastställande av underlag för bestämmande av skatt eller som avser fastighetstaxering för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden. Med skatt jämföras bl.a. skattetillegg (27 kap. 1 § tredje stycket OSL). Skattesekretessen är som huvudregel absolut,

dvs. något skaderekvisit uppställs inte (27 kap. 1 § och 2 § första stycket OSL).

Under beredningen av lagrådsremissen uppmärksammades att 27 kap. 1 § OSL sannolikt behöver kompletteras för att skattesekretessen även ska omfatta nämnda återkallelseavgift. Något sådant förslag hade emellertid inte varit föremål för beredning, varför regeringen förklarade att man avsåg att återkomma till frågan i ett senare lagstiftningsärende.

Återkallelseavgift som, i likhet med skattetillägg, är en särskild avgift bör i sekretesshänseende behandlas på samma sätt som skattetillägg. Det föreslås därför att skattesekretessen i 27 kap. OSL även ska omfatta återkallelseavgift.

Lagförslag

Förslaget föranleder ändringar i 27 kap. 1 § OSL.

7 Författningskommentar

7.1 Förslaget till lag om särskild beräkning av vissa avgifter för enmansföretag under åren 2017–2021

Förslaget innebär, förutsatt att vissa villkor är uppfyllda, att uttaget av arbetsgivaravgifter enligt 2 kap. socialavgiftslagen (2000:980) ska begränsas till ålderspensionsavgiften och att löneavgift enligt lagen (1994:1920) om allmän löneavgift samt löneskatt enligt lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster inte ska tas ut alls. Eftersom lagen ska ha en begränsad giltighetstid införs samtliga regler i en ny lag och inte i de huvudförfattningar som berörs.

1 §

Paragrafen anger vilka avgifter och skatter som berörs av lagen. Av hänvisningen till 2 kap. socialavgiftslagen följer att lagen inte är tillämplig på egenavgifter.

2 §

I lagen används begrepp som också används i inkomstskattelagen (1999:1229) och i socialavgiftslagen (2000:980). Genom en uttrycklig bestämmelse i lagen klargörs att begreppen i dessa lagar har samma betydelse i förevarande lag. Det innebär t.ex. att om det i lagen talas om näringsverksamhet så avses sådan verksamhet som enligt inkomstskattelagen är att betrakta som näringsverksamhet (jämför 13 kap. 1 § inkomstskattelagen).

3 §

Paragrafen anger på vilka ersättningar som lagen kan bli tillämplig, dvs. på ersättning som betalats ut till personer som anställts efter den 31 mars

2016. För att bestämma vilket slag av ersättning som omfattas av lagen hänvisas till 2 kap. socialavgiftslagen. Såväl lagen om allmän löneavgift som lagen om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster hänvisar till samma kapitel i socialavgiftslagen med avseende på avgiftsunderlaget. Av denna anledning behövs ingen särskild hänvisning till dessa lagar i 3 §.

Regler om begränsning av skyldighet att betala arbetsgivaravgifter på ersättning till dem som fyllt 65 år återfinns i 2 kap. 27 § socialavgiftslagen och beträffande personer födda 1937 eller tidigare i ikraftträdandebestämmelserna till samma lag. För dessa anställda ska normalt särskild löneskatt betalas, som också omfattas av den särskilda begränsningen enligt lagförslaget.

För att komma i åtnjutande av särskild beräkning enligt lagen måste arbetsgivaren ha varit ett enmansföretag under tiden från den 1 januari 2016 och fram till att den nya anställningen påbörjades. Om verksamheten påbörjades efter den 1 januari 2016 gäller motsvarande villkor för tiden mellan verksamhetens och anställningens påbörjande. Vad som avses med ett enmansföretag regleras i 4 §.

4 §

Paragrafen definierar vad som avses med ett enmansföretag.

Av *första stycket* följer att det ska vara fråga om enskild näringsverksamhet och att verksamheten bedrivs aktivt samt att någon skyldighet att betala arbetsgivaravgifter eller särskild löneskatt på förvärvsinkomster inte föreligger. Med aktiv näringsverksamhet avses enligt 2 kap. 23 § inkomstskattelagen (1999:1229) en verksamhet i vilken den som är skattskyldig för verksamheten har arbetat i inte oväsentlig omfattning.

Andra stycket reglerar frågan om hur verksamhet bedriven utomlands ska behandlas vid bedömningen av om ett företag är ett enmansföretag. Bestämmelsen avser att likställa anställda i andra länder med anställda i Sverige vid tillämpning av första stycket. Av 5 kap. 5 § skatteförfarandelagen (2011:1244) framgår att skyldigheten att betala arbetsgivaravgifter på ersättning för arbete kvarstår hos arbetsgivare som saknar fast driftställe i Sverige i det fall arbetsgivaren har ingått ett avtal med mottagaren av ersättningen att denne ska fullgöra arbetsgivarens skyldighet i detta avseende.

Enligt *tredje stycket* ska vid bedömningen av om avgiftspliktig ersättning getts ut bortses från belopp som getts ut under kvalifikationsperioden och som inte överstiger 5 000 kronor till en och samma person. Innebörden av denna regel är att ett företag kan komma i åtnjutande av den särskilda beräkningen även om det gett ut ersättning till personer som utfört tillfälliga uppdrag och som inte har varit godkända för F-skatt.

5 §

Paragrafen reglerar innebörden av den särskilda beräkningen.

I stället för arbetsgivaravgifter, allmän löneavgift och särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster ska enligt första stycket bara ålderspensionsavgiften i arbetsgivaravgifterna betalas på den ersättning som utgetts till den först anställde.

För att komma i åtnjutande av nedsättningen krävs inte bara att ersättningen avser den person som är först anställd utan också att det är den anställningen för vilken ersättning betalas först. Det följer av kravet för att anses som enmansföretag. Om en senare anställning påbörjas och avgiftspliktig ersättning ges ut före det att den först anställda påbörjat sin anställning kommer kravet att avgiftspliktig ersättning inte getts ut, inte att vara uppfyllt.

Om flera anställningar påbörjas samma dag kan nedsättningen endast utnyttjas för en av dessa.

Den särskilda beräkningen får bara göras under de första tolv månaderna av anställningen.

Om den anställda är född 1937 eller tidigare ska enligt övergångsbestämmelserna till socialavgiftslagen och lagen (1998:685) om ändring i lagen om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster ingen ålderspensionsavgift betalas på ersättningen utan endast särskild löneskatt. I sådant fall ska varken arbetsgivaravgifter, allmän löneavgift eller särskild löneskatt betalas på ersättningen till den nyanställda.

Den särskilda beräkningen får enligt *andra stycket* bara användas på den del av löneunderlaget som inte överstiger 25 000 kronor per kalendermånad.

6 §

Paragrafens *första stycke* begränsar den personkrets till vilken ersättningar kan betalas ut med tillämpning av lagens regler om särskild beräkning av arbetsgivaravgifter, allmän löneavgift och särskild löneskatt. Från sådan tillämpning utesluts personer som sedan den 1 januari 2016 varit anställda i annan verksamhet som bedrivs eller har bedrivits, direkt eller indirekt, av arbetsgivaren eller någon som är närstående till denne. Det ska således inte vara möjligt att komma i åtnjutande av särskild beräkning genom att flytta anställda mellan verksamheter inom samma närståendekrets. Med indirekt bedriven verksamhet avses t.ex. att verksamheten bedrivs i ett fåmansföretag.

Enligt *andra stycket* är bestämmelserna om särskild beräkning inte heller tillämpliga om arbetsgivaren redan har utgett ersättning som blivit föremål för särskild beräkning i en annan näringsverksamhet. Det innebär att om arbetsgivaren tidigare har haft en enskild näringsverksamhet och i denna erhållit nedsättning kan arbetsgivaren inte erhålla ytterligare nedsättning i senare verksamheter.

7 §

Paragrafen anger de kvalitativa kraven på den anställning som kan bli föremål för särskild beräkning av arbetsgivaravgifter, allmän löneavgift och särskild löneskatt. För att en särskild beräkning ska komma i fråga ska anställningsavtalet avse en anställning på minst tre månader i följd och omfatta en arbetstid på minst 20 timmar per vecka.

8 §

Paragrafen anger att särskilt avdrag enligt lagen (2001:1170) om särskilda avdrag i vissa fall vid avgiftsberäkningen enligt lagen (1994:1920) om allmän löneavgift och socialavgiftslagen (2000:980) inte kan beräknas på underlag som samtidigt utgör underlag för särskild

beräkning av arbetsgivaravgifter, allmän löneavgift och särskild löneskatt. Någon motsvarande begränsning behövs inte när det gäller avdrag för personer som arbetar med forskning eller utveckling enligt 2 kap. 31 § socialavgiftslagen, eftersom ett sådant avdrag inte får medföra att avgifterna understiger ålderspensionsavgiften.

9 §

Av paragrafen framgår att nedsättningen lämnas som ett stöd av mindre betydelse. Det innebär att nedsättning bara får göras om villkoren i kommissionens regelverk för stöd av mindre betydelse är uppfyllda. Det gäller i första hand villkoret att nedsättningen ska rymmas inom ramen för det individuella taket som är tillämpligt. Kommissionens regelverk för stöd av mindre betydelse behandlas närmare i avsnitt 3.7 och 4.6.1.

10 §

Av paragrafen framgår vilka villkor i kommissionens regelverk för stöd av mindre betydelse som ska tillämpas om den som utger ersättning bedriver verksamhet inom jordbrukssektorn eller inom fiskeri- och vattenbrukssektorn eller inom båda dessa sektorer och samtidigt bedriver verksamhet inom någon annan sektor. Det gäller i första hand villkoret att nedsättningen ska rymmas inom det individuella taket som är tillämpligt. Kommissionens regelverk för stöd av mindre betydelse behandlas närmare i avsnitt 3.7 och 4.6.2.

Av *första punkten* framgår att de villkor som gäller för jordbrukssektorn ska tillämpas om den som utger ersättningen bedriver verksamhet inom denna sektor och inom någon annan sektor. Det innebär att nedsättningen ska rymmas inom ramen för de individuella och nationella taken för jordbrukssektorn. Om den som utger ersättningen bedriver verksamhet inom fiskeri- och vattenbrukssektorn och inom någon annan sektor än jordbrukssektorn, gäller enligt *andra punkten* att de villkor som gäller för fiskeri- och vattenbrukssektorn ska tillämpas i stället. Det innebär att nedsättningen ska rymmas inom ramen för de individuella och nationella taken för fiskeri- och vattenbrukssektorn.

Anta att en enskild näringsidkare bedriver verksamhet inom såväl jordbruks- som skogssektorn. Det innebär att det individuella taket för jordbrukssektorn ska tillämpas.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2017 och tillämpas på ersättningar som ges ut från och med den 1 januari 2017 till och med den 31 december 2021.

7.2 Förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

27 kap.

1 §

Paragrafens *tredje stycke* kompletteras med återkallelseavgift. Bestämmelser om återkallelseavgift finns i 49 a kap. skatteförfarandelagen (2011:1244).

7.3 Förslaget till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)

26 kap.

19 a §

Paragrafen, som är ny, är en följd av att nedsättningen av arbetsgivaravgifter, allmän löneavgift och särskild löneskatt enligt 5 § lagen (2016:000) om särskild beräkning av vissa avgifter för enmansföretag under åren 2017–2021 lämnas som ett stöd av mindre betydelse (se 9 § nämnda lag). Det innebär att nedsättning bara får göras om villkoren i kommissionens regelverk för stöd av mindre betydelse är uppfyllda. Kommissionens regelverk för stöd av mindre betydelse behandlas närmare i avsnitt 3.7 och 4.4.1.

För att Skatteverket ska kunna kontrollera att villkoren enligt kommissionens regelverk för stöd av mindre betydelse är uppfyllda, i första hand att de individuella taken inte överskrids, ska den som utger ersättningen lämna vissa uppgifter till verket.

Av *första punkten* framgår att den uppgiftsskyldige ska lämna uppgift om andra stöd som har beviljats företaget under beskattningsåret och de två föregående beskattningsåren och som anses vara sådant stöd av mindre betydelse som avses i kommissionens regelverk för stöd av mindre betydelse.

Inom begreppet företag ryms alla de företag som ingår i en och samma intressegemenskap på ett sådant sätt att de bör ses som en enhet ("ett enda företag"). Innebörden av begreppet företag innebär att den som begär nedsättning ska lämna uppgift om antingen storleken på det stöd som har beviljats den som begär nedsättning för respektive beskattningsår eller, om den som begär nedsättning och andra företag ingår i en och samma intressegemenskap på ett sådant sätt att de bör ses som en enhet, storleken på det stöd som totalt sätt har beviljats alla företag som ingår i intressegemenskapen för respektive beskattningsår.

I *andra punkten* anges att den uppgiftsskyldige ska lämna de övriga uppgifter som Skatteverket behöver för att kunna bedöma rätten till nedsättning. Det gäller t.ex. uppgift om andra företag som den som begär nedsättning står i intressegemenskap med på ett sådant sätt att de bör ses som en enhet eller uppgift om inom vilka sektorer som den som begär nedsättning bedriver verksamhet.